

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

2023

SUMARI

1.FUNCIONAMENT.....	2
2. ESPAI DE COOPERACIÓ	2
3. SUPORT A PROJECTES.....	4
3.1 Convocatòria anual de projectes (4)	
3.2 Projectes per conveni (16)	
4. SEGUIMENT DE PROJECTES.....	18
5. EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL.....	19
5.1 Treball amb la comunitat educativa de les Illes Pitiüses (19)	
5.1.1 Xarxa Educativa per a la Transformació Social	
5.1.1.1 Membres de la Xarxa	
5.1.1.2 Agermanaments	
5.1.1.3 Projecte anual de la Xarxa	
5.1.2 Formació per a professorat	
5.1.3 Activitats per a alumnat	
5.1.3.1. Activitats per a alumnat de primària	
5.1.3.2. Activitats per a alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat	
5.1.4 Biblioteques viatgeres a les escoles	
5.1.5 Exposicions	
5.1.6 Altres activitats	
5.2 Campanya: <i>Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!</i> (27)	
5.3 Biblioteca de Fons (28)	
5.3.1 Introducció d'adquisicions al CABIB i préstecs	
5.3.2 Biblioteques viatgeres	
5.3.2.1 <i>Informa't a Fons</i>	
5.3.2.2 <i>Llegim el món</i>	
5.3.2.3 <i>Tatam el món</i>	
6. COMUNICACIÓ.....	31
6.1 Pàgina web (31)	
6.2 Pàgines web de les institucions sòcies (31)	
6.3 Xarxes socials (32)	
6.4 Publicacions (32)	
6.5 Mitjans de comunicació (32)	
7.ESPAIS DE CONCERTACIÓ.....	33
7.1 Fons de Cooperació de les Illes Balears (33)	
7.2 Confederació de Fons de Solidaritat i Cooperació (33)	
7.3 ALDA (34)	
7.4 Coordinació amb institucions i entitats sòcies (34)	
7.5 Ús del local del Fons per altres entitats (35)	

1. FUNCIONAMENT

Després dels canvis que es van produir durant l'any 2022 pel que fa al funcionament i organització interna, durant l'any 2023 el canvi més destacat s'ha produït dins la mateixa assemblea de socis, que després de la celebració de les eleccions municipals i autonòmiques del mes de juliol va veure modificada la seva composició.

Els acords més destacats es van aprovar en les següents reunions:

- 31 de gener. S'aproven les bases de la convocatòria de projectes de cooperació de 2023. El termini per a presentar projectes queda establert entre el 15 de febrer i el 15 de març.
- 22 de març. S'aprova la memòria tècnica i la memòria econòmica de 2022, així com el pla d'acció i el pressupost per l'any 2023, per un total de 970.500€.
- 4 de maig. Es valoren els projectes de cooperació presentats a la convocatòria de 2023, aprovant un total de 10 projectes.
- 31 de juliol. Després de les eleccions, se celebra la constitució de la nova assemblea, amb la renovació de les persones representants de les diferents institucions sòcies. S'aprova la següent composició de l'assemblea:
 - Presidència: Ajuntament de Santa Eulària des Riu - Antònia Picó Pérez.
 - Vicepresidència primera: Consell Insular de Formentera – Maria Cristina Costa Juan.
 - Vicepresidència segona: Govern de les Illes Balears – Cati Alberti Victori.
 - Secretaria: Ajuntament d'Eivissa – Mª Dolores Penin Jardón.
 - Tresoreria: Ajuntament de Sant Antoni de Portmany – Jorge Nacher Selva.
 - Vocalia: Consell Insular d'Eivissa – Marilina Bonet Roig.
 - Vocalia: Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia – Marilina Serra Sala.
 - Vocalia: Ajuntament de Sant Joan de Labritja – Juan Marí Marí.

L'assemblea es va reunir durant l'any en 9 ocasions. La resta de reunions, en la que es van tractar altres temes que es descriuen en aquesta memòria, es van celebrar en les següents dates: 20 de juny, 13 de setembre, 18 d'octubre, 8 de novembre i 13 de desembre, tractant altres temes.

2. ESPAI DE COOPERACIÓ

Aquest òrgan consultiu del Fons, creat en 2022, està format actualment per 8 ONG de les Pitiüses que treballen en cooperació: Ayne España Trinitarias, Via Oberta a Lauruk, Fundació

Vicente Ferrer, Mans Unides, Dignidad, Creu Roja, Cáritas Diocesana d'Eivissa i STEI Intersindical. El plenari el completen 3 representants de l'assemblea de socis del Fons.

En aquest espai, les ONG segueixen participant de les decisions que es prenguin des del Fons en matèria de cooperació i educació per a la transformació social. Així, el 9 de març es van convocar tots els membres a una reunió per tal de presentar la memòria d'activitats i la memòria econòmica de 2022, així com el pla d'acció per 2023.

3. SUPORT A PROJECTES

3.1 CONVOCATÒRIA ANUAL DE PROJECTES

Les bases de la convocatòria d'aquest any va tenir canvis destacats, ja que es van adaptar al nou model de cooperació del Fons. Així, tots els projectes presentats han d'estar alineats amb un dels dos eixos estratègics del Fons:

- Drets humans de les persones migrants.
- Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals.

Un altre canvi, que ve lligat amb l'anterior, el trobam en les zones geogràfiques: s'inclou com a zona susceptible d'intervenció la conca del Mediterrani (Marroc, Algèria, Líban).

Finalment, s'inclou com a obligatori la realització d'activitats de retorn i comunicació a Eivissa i Formentera sobre la temàtica del projecte.

Després de valorar tots els projectes presentats, es van aprovar un total de 12 projectes de cooperació (7 d'ONG d'Eivissa i Formentera i 5 de cooperació directa) per un import total 709.542€. A continuació, es descriuen les característiques tècniques dels projectes finançats.

CENTREAMÈRICA

- GUATEMALA

Avançant cap a la defensa dels drets individuals i col·lectius en 4 comunitats maies ixiles rurals: Salquil Grande, Tujolom, La Libertad i Vijolom II (2n any).

ENTITAT SOL·LICITANT: STEI Intersindical

ENTITAT EXECUTORA: AEPREQ

ZONA: Comunitats de Salquil Grande, Tujolom, La Libertad i Vijolom II (Nebaj, Quiché)

TITULARS DE DRETS: 100 dones, 120 joves i 32 autoritats comunitàries

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONTS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

El projecte presentat a la convocatòria té l'objectiu de donar continuïtat al projecte aprovat l'any 2021 i que just ha finalitzat en gener de 2023. En aquell cas, es va desenvolupar a les

comunitats de Saquil Grande, La Libertad, Vijolom II i el Mirador. La valoració feta per les persones titulars de drets va ser positiva i elles mateixes van sol·licitar la seva continuació.

Les dones que van participar al programa d'alfabetització i formació de la comunitat d'El Mirador van comunicar que no podrien realitzar aquest segon any i per aquest motiu es canvia per la comunitat de Tujolom, que ja havia mostrat interès en participar en el projecte anterior i continua en aquests moments.

Les comunitats rurals de Guatemala viuen, en un percentatge molt elevat, en situació de pobresa o extrema pobresa. A aquesta realitat, s'han d'afegir les grans desigualtats de gènere que es segueixen mantenint en el temps, tant en l'àmbit social, econòmic, educatiu i polític.

El projecte es divideix en diversos components:

- Procés de post-alfabetització per a 100 dones maies, la gran majoria de les quals van realitzar el programa d'alfabetització del projecte anterior. La durada del programa és d'11 mesos, realitzant 6 hores setmanals i implementant els següents mòduls: lectura, escriptura, habilitat numèriques, història social, història natural i habilitats socials.
- Formació en drets humans, dirigit al mateix grup de dones, amb l'objectiu que coneguin i exercixin els seus drets i participin en la gestió comunitària. Es tractaran 10 temàtiques, realitzant un total de 44 tallers de 3 hores de durada. Es desenvoluparan també 2 programes setmanals a través dels mitjans de comunicació, arribant així a més població ixil en general.
- Millora dels horts familiars iniciats en el projecte anterior, així com dels hivernacles construïts, amb nous materials i noves formacions.
- 3 processos de formació amb 32 autoritats comunitàries. Els eixos temàtics d'aquestes formacions són: drets humans, igualtat i equitat de gènere, defensa del territori i recursos naturals (hídrics), sobirania alimentària, processos d'autoformació comunitària i migració.
- Enfortiment del lideratge juvenil, dirigit a 120 líders i lidereses joves de les 4 comunitats. Es realitzarà un taller al mes a cada comunitat, d'una durada de 3h cadascun, amb un total de 44 tallers.

Es compta amb el recolzament de les autoritat comunitàries, que cedeixen espais per la realització de les formacions, i que també veuen necessària la transformació que busca el projecte.

Promoció de la seguretat alimentària des de la sostenibilitat mediambiental

ENTITAT SOL·LICITANT: Creu Roja

ENTITAT EXECUTORA: Cruz Roja Guatemalteca

ZONA: Comunitats Caserío Patiobolas i Aldea Llano Grande (Sacapulas, Quiché)

TITULARS DE DRETS: 4.010 persones

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Consell d'Eivissa

El projecte preveu beneficiar directament un total de 4.010 persones indígenes, vulnerables per la seva condició de pobresa, inseguretat alimentària i exposició a riscos mediambientals, dedicades a l'agricultura de subsistència a les comunitats Caseriu Patiobolas i Llogaret Llano Grande, a Sacapulas, Quiché; que formen part del Corredor Sec.

L'objectiu de la intervenció és promoure la seguretat alimentària des de la sostenibilitat mediambiental i per aconseguir-ho, s'han establert de dues línies fonamentals d'implementació:

1. Les famílies agricultores més vulnerable milloren les seves capacitats de producció, accés i manipulació adequades dels aliments, desenvolupant com a accions:

- Assessories a 25 petits/es agricultors/es indígenes per millorar els seus coneixements i que implementin tècniques agrícoles ecològiques i sostenibles, i assessories per a la diversificació de la producció d'aliments vegetals d'alt nivell nutritiu, dotant-los dels materials agrícoles per al desenvolupament d'aquestes iniciatives.
- També es desenvoluparan sessions formatives amb 30 famílies vulnerables per millorar els seus coneixements sobre seguretat alimentària i se'ls donaran els recursos necessaris per a l'elaboració i l'emmagatzematge adequat dels aliments.

Durant tota la intervenció, es durà a terme un procés de seguiment i se sistematitzaran les bones pràctiques i lliçons apreses per a l'elaboració d'un model replicable en contextos similars.

2. La població més vulnerable millora les seves habilitats per a la protecció, ús i maneig sostenible dels recursos naturals, duent a terme una estratègia que comprèn: el desenvolupament d'una campanya de sensibilització a les dues comunitats prioritzades (3.500 persones, incloent 36 titulars d'obligacions i 34 de responsabilitats) i tindrà sessions informatives per diferents mitjans sobre riscos ambientals i climàtics, sobre alimentació sostenibles, consells de nutrició, etc.; es donarà suport a 30 famílies més en risc ambiental per a la implementació de mesures per fer front i adaptar-se al canvi climàtic, com ara cultius de cobertura, sistemes agrosilvopastorils, reforestació i aplicació de reg, conservació de la vegetació perenne; protecció i neteja de fonts d'aigua; sistema de recol·lecció d'aigua de pluja/boirina, etc., i es desenvoluparan accions per fomentar la reutilització i el reciclatge a nivell familiar i comunitari (2 campanyes de reciclatge, proveir coneixements i mitjans per separar els residus a la llar i per a la gestió de les escombraries comunitàries, etc.).

- NICARAGUA

Millora de l'accés a aigua potable i la seva gestió sostenible al municipi de Palacagüina

ENTITAT EXECUTORA: UCOM

ZONA: Comunitat El Socorro, municipi de Palacagüina (Madriz)

TITULARS DE DRETS: 36 famílies (95 persones)

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 33.500€

ASSIGNACIÓ: Consell de Formentera

El projecte tracta de solucionar el problema de la falta d'accés i disponibilitat d'aigua neta i assequible a la comunitat El Socorro, sector poblacional Los Zanjones, sent la restitució del dret humà a aquest servei una demanda continuada de la població.

Actualment, aquesta comunitat està formada per 36 famílies integrades per 95 persones (45,26% dones) que habiten a 33 habitatges del sector rural dispers. Compten amb un abastiment promig de 19 litres per persona i dia d'una aigua que no és potable i que està a una distància d'unes 2,5 hores de camí. Com es consumeix aigua no potable, a la comunitat es donen molts de casos de parasitosis intestinal i al·lèrgies dermatològiques, que afecten principalment a la població infantil i a la tercera edat.

Per donar resposta a aquesta situació, la municipalitat de Palacagüina, com a titular d'obligacions, dins el Pla de Desenvolupament Municipal 2023 ha previst treballar en la construcció d'un mini aqüeducte per bombeig elèctric (MABEÇ), per a la qual cosa s'aprofitarà la font hídrica que té la comunitat, que sembla complir les característiques de disseny i explotació. Així, es preveuen les següents obres:

- Construcció d'un tanc per a emmagatzemar l'aigua amb capacitat per a 17 tones.
- Excavació de rases i instal·lació i soterrament de les línies d'impulsió, distribució i connexions als domicilis.
- Construcció de la caseta per al sistema de bombeig elèctric.
- Adquisició del sistema elèctric.

D'altra banda, la comunitat, contribuirà a la sostenibilitat dels sistemes d'aigua potable i a la recàrrega de la de la conca hídrica així com a la seva preservació amb la sembra d'un viver forestal amb varietats natives de l'entorn del sistema d'aigua potable.

Accés adequat a aigua neta per a prevenir i contenir les malalties d'origen hídric

ENTITAT EXECUTORA: UCOM

ZONA: Comunitat El Espino, municipi de San Lucas (Madriz)

TITULARS DE DRETS: 105 famílies (337 persones)

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 33.500€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

La població de la Comunitat El Espino és de 105 famílies, el 47,77% de les quals són dones i el 52,23% homes, que viuen a 95 cases en el sector rural dispers. La comunitat es troba en una situació d'escassetat hídrica i la municipalitat la considera com a prioritària per a iniciar un projecte que solucioni aquest dèficit.

Actualment, l'abastiment a la comunitat es fa a través d'una cisterna que subministra l'aigua dos vegades per setmana i s'ha de fer un recorregut de 3,5 kilòmetres per arribar-hi. La capacitat de distribució és de 26,95 litres per persona i dia. Com a conseqüència de la falta d'aigua i de què aquesta, de vegades, no està en bon estat, la població pateix parasitosis intestinal i al·lèrgies dermatològiques que afecten principalment a la població infantil i de la tercera edat.

La municipalitat de San Lucas per a donar resposta a aquest dèficit, proposa, en el seu Pla de Desenvolupament Municipal 2023 i en el Pla d'Inversió anual, la construcció d'un Mini aqüeducte per bombeig elèctric (MABE) que aprofitarà la font hídrica compartida amb un petit poblat veí. D'aquesta manera s'aconseguirà una millora del 44% en la disponibilitat d'aigua per persona i dia i, a més, serà més pròxima a les cases. Per fer-ho es realitzaran les següents accions:

- Neteja, medicació i anàlisi de la qualitat de l'aigua al pou identificat.
- Rehabilitació del tanc d'emmagatzematge.
- Millora de la línia de conducció i col·locació de caixes de registre.
- Instal·lació del sistema elèctric.
- Construcció de la caseta de protecció i control del sistema elèctric i àrea per cloració.
- Instal·lació de l'equip de bombeig.
- Construir una tanca perimetral per al pou d'abastiment.
- Excavació de rases per a soterrar els línies de connexions domiciliars.

D'altra banda, la comunitat, contribuirà a la sostenibilitat dels sistemes d'aigua potable i a la recàrrega de la de la conca hídrica així com a la seva preservació amb la sembra d'un viver forestal amb varietats natives de l'entorn del sistema d'aigua potable.

Enfortint la posició de dones i joves en el reconeixement dels seus drets i l'eliminació de la violència

ENTITAT EXECUTORA: Tecuilcan

ZONA: Rivas, illa d'Ometepe

TITULARS DE DRETS: 730 persones (458 dones i 272 homes)

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONTS: 67.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears

A l'Illa d'Ometepe la població viu amb una gran vulnerabilitat com a conseqüència de la pèrdua de les collites que ocasiona el canvi climàtic i la crisi social i econòmica que afecta directament als mitjans de vida i comporta un menor poder adquisitiu i menor possibilitat d'aprofitar les oportunitats. Això afavoreix que molts joves emigrin buscant oportunitats de treball fora de l'illa i que es doni una descomposició de les famílies per l'ús de drogues, la delinqüència o la violència intrafamiliar.

A través del projecte es busca contribuir a la reducció de la pobresa amb perspectiva de gènere, enfortint la posició tant de dones com de joves en l'accés a serveis bàsics i en el reconeixement dels seus drets com a part d'una comunitat global.

Els resultats que es volen obtenir amb la implementació del projecte són tres:

- 1) Millorar l'empoderament social i econòmic de les dones a partir dels actius amb què compten als seus patis (porcs, aus, arbres fruiters, plantes medicinals, ornamentals) aconseguint una millora tecnològica per al consum d'aquests productes.
- 2) Aconseguir l'accés a atenció psicològica i salut, així com el coneixement sobre els seus drets, tant per a dones com per a infants, a més de millorar els seus coneixements en salut comunitària i alternativa. Es realitzaran tallers de formació, reflexió i acompanyament psicològic a dones i noies.
- 3) Ampliar l'accés a l'aigua i sanejament per part de famílies comunitàries, incidint de manera directa en dones i joves que la gestionen. Per fer-ho s'involucrarà a la municipalitat i l'empresa pública de l'aigua i sanejament.

- EL SALVADOR

Organització territorial de dones al municipi de Panchimalco per a la prevenció de la violència i la reducció de les migracions

ENTITAT EXECUTORA: ACUA

ZONA: Panchimalco, San Salvador

TITULARS DE DRETS: 285 dones

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONDS: 67.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia, Ajuntament de Santa Eulària des Riu, Ajuntament de Sant Joan de Labritja

En març de 2022 el Govern del El Salvador va implementar el Règim d'excepció com una política de seguretat per fer front a les "maras", després de tres dies en què varen morir moltes persones a mans d'aquests grups. Un any després, el Règim d'Excepció segueix vigent i diverses organitzacions de drets humans i mitjans de comunicació han denunciat abusos de poder, detencions injustes i persones que han mort a les presons durant la seva detenció. Més

de 65.000 persones han set detingudes en aquest període i almenys 92 han mort mentre estaven baix tutela de l'Estat.

Almenys 9 organitzacions defensores de drets humans han vist vulnerades mitjançant la detenció arbitrària dels seus membres, ús de la força i l'amenaça per part de les Forces Armades o l'entrada als seus domicilis.

Partint d'aquest context polític, es perceben vulneracions de drets humans més grosses a les zones rurals i particularment amb les dones. Així a la zona de Panchimalco es veu que les dones tenen molt poca capacitat organitzativa per a poder exigir i exercir els seus drets en la seva vida quotidiana, ja que la majoria viu a comunitats rurals que les margina i discrimina pel fet de ser dones.

El projecte treballarà directament amb 285 dones que conformen la Asociación de Mujeres de Panchimalco. La majoria són dones cuidadores de familiars de persones migrants, desplaçades o detingudes en el marc del règim d'excepció.

És un projecte de continuïtat en l'acompanyament que ACUA ha fet a diferents associacions comunitàries de dones dels municipis de Huizúcar, Comasagua i La Libertad i dels processos iniciats per elles en la defensa dels drets de les dones i en la reducció de la desigualtat entre homes i dones.

El projecte presenta dos línies d'acció:

- Millorar les capacitats de lideratge comunitari de les dones en l'exercici dels seus drets, per a la qual cosa es pretén formar-les per enfortir les seves capacitats tècniques i organitzatives, de planificació i gestió directa d'activitats.
- Posicionar la Asociación de Mujeres de Panchimalco com a referent en la promoció i defensa dels drets de les dones migrants. Per aconseguir-ho es vol construir la Casa de les Dones de Panchimalco i facilitar que diversos comitès de l'associació dinamitzin l'agenda reivindicativa de les dones així com posar en marxa diverses campanyes per a millorar la salut de les dones

Enfortiment de les capacitats de persones defensores de la conservació dels ecosistemes a l'aqüífer de San Juan Opico i la protecció del dret humà a l'aigua.

ENTITAT EXECUTORA: ECOS El Salvador

ZONA: La Libertad

TITULARS DE DRETS: 6.248 persones (3.221 dones i 3.027 homes).

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 50.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears, Ajuntament d'Eivissa, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia i Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

El territori de l'aqüífer de San Juan Opico i els seus bens naturals es troben greument amenaçats per la construcció de grans urbanitzacions, principalment, a l'àrea metropolitana de El Salvador per la seva proximitat geogràfica i per la disponibilitat d'aigua.

A més, l'aprovació en 2021 de la Llei General de Recursos Hídrics representa un obstacle per a la gestió comunitària de l'aigua en establir requisits de legalitat que, en molts de casos, no poden ser complerts pels Sistemes d'Aigua Potable i Sanejament (SAPS).

D'aquesta manera, la problemàtica de l'aigua s'ha bolcat al territori i es converteix en una disputa pels bens naturals, la qual cosa genera la necessitat de major activisme en la seva defensa. Aquesta situació posa de manifest la fragilitat dels SAPS del territori, que no tenen les capacitats tècniques, financeres i operatives suficients per a enfrontar aquesta amenaça.

Per donar resposta a aquesta vulnerabilitat, es pretén enfortir les capacitats de les persones que formen part d'aquests sistemes davant l'amenaça, l'espoli i la contaminació de l'aigua de l'aqüífer. Les accions que es plantegen són les següents:

- Millorar les capacitats i articulació del teixit social del Foro de l'Aigua per a la defensa del dret humà a l'aigua mitjançant el següent: la formació d'almenys 25 lideratges de 14 organitzacions de la Zona Nord de La Libertad; la construcció participativa d'una proposta d'ordenança ambiental marc per a la protecció de l'aqüífer; la capacitat d'articulació i coordinació de les agendes locals i les nacionals.
- Enfortir la xarxa SAPS a través de processos de formació interna i construcció de la institucionalitat de la xarxa. Es pretén formar a 100 persones d'almenys 5 SAPS per a què millorin les seves capacitats legals, administratives i operatives per a gestionar correctament aquestes associacions.

AMÈRICA DEL SUD

- PERÚ

Teixint aliances per la integració i suport social i econòmic a la població migrant, preferentment dones, als districtes d'Ancón i Puente Piedra

ENTITAT SOL·LICITANT: Ayne España Trinitarias

ENTITAT EXECUTORA: Ayne Perú Trinitarias

ZONA: Ancón i Puente Piedra (Lima)

TITULARS DE DRETS: 100 persones migrants

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONDS: 39.155€

ASSIGNACIÓ: Consell d'Eivissa, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia i Ajuntament de Santa Eulària des Riu.

El projecte té per objectiu millorar les condicions de vida de les famílies refugiades i migrants que es troben en condicions de vulnerabilitat als districtes d'Ancón i Puente Piedra, enfortint-

ne la integració social i laboral, cohesió, reconeixement dels seus drets, amb perspectiva de gènere.

Es busca acollir una mitjana de 100 persones migrants (titulars de dret), desenvolupant dos línies d'acció: promoció de la salut i educació, assessoria i orientació.

Promoció de la salut i educació. Es realitzarà en coordinació amb institucions educatives i de salut. Inclou campanyes de prevenció i atenció en salut i avaluació, tant mèdica com psicològica, dels titulars de dret. Així mateix, es faran campanyes que permetin difondre i sensibilitzar la població educativa sobre la importància de construir una societat inclusiva i d'acolliment. Es coordinarà amb institucions educatives per tal que puguin incorporar els infants migrants a les escoles.

Assessoria i orientació. S'identifica la situació individual de vulnerabilitat, la situació familiar i de relacions interpersonals i la forma d'intervenció amb cadascuna. Es comptarà amb espais d'assessoria en l'àrea sociolaboral, assessorament jurídic i de regularització. Es realitzaran coordinacions amb les institucions que treballen amb població migrant (Centre de Salut, Municipalitat d'Ancón i Puente Piedra, Superintendència Nacional de Migracions, Institucions Educatives, Defensories, Centre d'Emergència Dona, etc.), per a la derivació dels casos que requereixin ser atesos.

Aquestes línies d'acció pretenen facilitar la inserció de les persones migrants a la societat, prevenint l'exclusió, la vulnerabilitat i situacions de risc perquè les famílies visquin una vida digna i justa.

ÀFRICA

- MOÇAMBIC

Millorar l'accés a serveis de VIH/SIDA adaptats i sensibles a les qüestions de gènere, amb especial atenció a la teràpia antiretroviral sostinguda per a adolescents i joves a les ciutats de Beira i Nhamatanda (3r any).

ENTITAT SOL·LICITANT: Mans Unides

ENTITAT EXECUTORA: Collegio Universitario Aspiranti Medici Missionari (CUAMM – Doctores con África).

ZONA: Beira i Nhamatanda, província de Sofala

TITULARS DE DRETS: 100.000 joves i adolescents (10-24 anys), 6 treballadors/es sanitaris i 18 activistes

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONTS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

Aquest projecte suposa el 3r i últim any d'un programa més ampli que l'entitat local està desenvolupant a la zona de Beira (projectes aprovats a la convocatòria de 2021 i 2022). Es vol continuar donant resposta als reptes identificats a les zones implicades: escassetat de personal

sanitari qualificat, deficients infraestructures sanitàries i escassos coneixements, actituds i pràctiques sobre prevenció i tractament del VIH entre els adolescents i adults joves.

Per aquest motiu, la intervenció continua incloent els 3 components ja aplicats a l'actual intervenció contra el VIH implementada a la província de Sofala:

- 1) Implicació de funcionaris clínics als centres de salut (un per cada SAAJ) per treballar com a gestors de casos, per tal de garantir l'assessorament, les proves i l'atenció als pacients; l'objectiu és que el personal tècnic sigui absorbit pel sistema treballant amb les autoritats locals perquè compreguin la importància i la necessitat d'aquestes figures professionals.
- 2) Millorar l'atenció i el seguiment dels pacients amb VIH, en particular de les embarassades i les adolescents i dones joves (de 10 a 24 anys).
- 3) Proporcionar suport psicosocial i de salut mental als pacients amb tractament amb retrovirals.

Aquest tercer any té com a objectiu contribuir a la millora de l'estat de salut dels adolescents i joves adults que viuen a les ciutats de Beira i Nhamatanda i enfortir els serveis de VIH a 6 SAAJs i les seves àrees de captació. S'intervindrà en les dimensions que requereixen millora, segons l'anàlisi realitzada:

- 1) Educació i informació dels adolescents,
- 2) Accés i qualitat de l'atenció dels adolescents VIH+, inclosos els serveis de salut mental.

Totes les activitats del projecte es duran a terme en coordinació amb les autoritats sanitàries provincials i de districte. Es millorarà els resultats sanitaris de la població destinatària, en particular de les nenes i les dones joves, i es contribuirà a reduir l'estigma que envolta la seropositivitat, no només entre els adolescents i els seus companys, sinó també entre la comunitat en general que viu a Beira.

S'estima que uns 100.000 adolescents accediran a serveis preventius a nivell comunitari i de centres sanitaris, reduint així el risc d'infecció pel VIH. Finalment, s'espera que el projecte contribueixi a augmentar en un 10% el compliment de la teràpia antiretroviral entre adolescents i adults joves.

- ALGÈRIA

Suport al programa integral de salut infantil sahrauí (PISIS) 2023

ENTITAT SOL·LICITANT: Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears

ENTITAT EXECUTORA: Ministeri de Salut Pública de la RASD.

ZONA: Campaments de persones refugiades sahrauís de Tindouf (Auserd, Smara, Dajla, Bojador i Aaiun).

TITULARS DE DRETS: 15.000 infants i 130 treballadores sanitàries

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa, Consell d'Eivissa, Ajuntament de Sant Antoni de Portmany

Als campaments de persones refugiades sahrauís de Tindouf hi ha diferents factors que fan que la malnutrició crònica i aguda, l'anèmia i l'alta morbiditat perinatal, encara siguin una amenaça per als infants i les dones embarassades: l'existència d'aigües de mala qualitat per la contaminació fecal i la concentració de soluts i metalls en proporcions no acceptables, una insuficient atenció sanitària, una senalla bàsica d'aliments poc diversificada i insuficient, etc.

Entre els esforços per millorar la salut infantil destaca la formulació del Programa Nacional d'atenció Infantil Integral, PISIS que fou l'evolució natural del Programa del Nin Sa o PNSS, introduït per l'AAPSIB l'any 2001 i que es desenvolupa amb el Ministeri de salut de la RASD.. En ell s'integren els protocols i programes del seguiment de l'infant sa, prevenció i tractament de la malnutrició infantil i lluita contra l'anèmia, així com el programa de vacunació infantil. Aquestes activitats reben també el suport d'altres entitats, com Metges del Mon, UNICEF, etc.

El projecte que es presenta dona continuïtat al finançat l'any 2022 i possibilita que el PISIS compti amb els elements imprescindibles pel seu funcionament i millorin les condicions de treball de la plantilla sanitària, evitant així la seva migració a altres zones. Els titulars de drets són tots els infants menors de cinc anys, prop de 15.000 infants, integrats a una població total estimada en 173.600 refugiats.

En concret, aquest projecte pretén cobrir les partides següents:

- Incentius salarials per a 130 treballadores sanitàries i per l'equip que realitzarà els tallers de nutrició. El personal que treballa amb el PISIS és de 300 persones, una part important de les 1.300 persones que treballen al Ministeri de Salut. Amb aquests incentius es vol millorar les condicions laborals del personal sanitari i evitar la seva migració.
- Compra d'un vehicle 4x4 (75% del cost total), destinat al programa de vacunació infantil.
- Material necessari per la realització dels tallers de nutrició infantil.
- Despeses de combustible i manteniment dels vehicles utilitzats en el projecte.

ASIA

- ÍNDIA

Apoderament socioeconòmic de 100 dones rurals mitjançant l'accés a l'economia visible i remunerada, el foment de l'emprenedoria i l'enfortiment de les organitzacions comunitàries de base feminitzades, millorant la resiliència de la zona enfront del canvi climàtic en el Districte de Anantapur

ENTITAT SOL·LICITANT: Fundació Vicente Ferrer

ENTITAT EXECUTORA: Rural Development Trust.

ZONA: Comunitats rurals de Kaki, Budilivandlapalli i Renganapalli (Kadiri, Anantapur)

TITULARS DE DRETS: 100 dones rurals

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia

El present projecte té com a objectiu promoure l'apoderament socioeconòmic individual i col·lectiu, de 100 dones rurals pertanyents a col·lectius vulnerats, mitjançant l'accés a l'economia visible i remunerada.

En la convocatòria de 2022 es va aprovar un primer projecte d'aquestes característiques, a la comunitat de Pandulakunta, i enguany es vol ampliar a les comunitats rurals de Kaki, Budilivandlapalli i Ranganapalli, totes elles del municipi de Kadiri.

En un sistema patriarcal com el que hi ha a la Índia, que impossibilita l'accés a la propietat de la terra a les dones, i tenint en compte la crisi agrària que viu el sector, el projecte busca una alternativa de mitjans de vida rurals i que els actius estiguin en propietat de les dones.

Les 100 dones participaran en capacitacions per a la reivindicació dels seus drets i per a la millora de capacitats en la gestió del bestiar i la producció lletera. S'enfortiran les organitzacions de base feminitzades per a afavorir la participació d'aquestes dones en l'esfera pública, emprant accions que millorin la resiliència de la zona.

El projecte establirà també les bases per a la ulterior comercialització lletera i de productes lactis a través d'estructures d'economia social al Districte d'Anantapur.

- NEPAL

Canalització d'aigua potable a l'àrea de Smali. Formació sobre bons hàbits d'higiene i neteja per a tota la població en general

ENTITAT SOL·LICITANT: Via Oberta a Louruc

ENTITAT EXECUTORA: Lauruk Social Service Association

ZONA: Àrea de Smali, regió de Gandaki (Kaskikot)

TITULARS DE DRETS: 580 persones (435 adults i 145 infants)

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 69.387€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Santa Eulària des Riu, Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

L'Àrea de Smali està formada per 4 petites poblacions o grups de cases: Pahrepani (20 cases), Dhokamukh (25 cases), Mandradhunga (34 cases) i Khuin (15 cases). En total, per tant, són 94 cases en les que hi viuen 580 persones (203 homes, 232 dones i 145 infants).

El sistema actual de canalització de l'aigua té moltes deficiències, amb constants ruptures i una gran pèrdua d'aigua durant el recorregut des de la font fins a les poblacions. La falta de manteniment suposa un important problema de salut per a la població ja que l'aigua queda contaminada.

Aquesta canalització, a més, no arriba a tots els habitatges i moltes persones han de caminar entre una hora i hora i mitja per anar a buscar-ne. La dificultat afegida és que la zona està situada a una altura de 1.587m i el naixement d'aigua està a 1.335m d'altura. Això fa que el viatge de tornada amb l'aigua sigui de pujada, cosa que dificulta el seu trasllat.

Amb aquest projecte es vol rehabilitar i millorar el sistema de canalització existent i construir les canalitzacions necessàries per arribar a totes les cases de les 4 poblacions. Davant cada habitatge es col·locarà una font, amb una clau de control i una manguera addicional per poder regar l'hort.

De forma complementària es realitzaran formacions a la població sobre el manteniment de les instal·lacions construïdes, així com sobre consum d'aigua, mesures d'higiene i neteja generals.

3.2 PROJECTES PER CONVENI

El pressupost de 2023 comptava amb una partida de 40.000€ reservada per a donar suport a projectes emmarcats a l'eix estratègic "Drets humans de les persones migrants". Aquests projectes, que es presenten fora de la convocatòria obeint a criteris de singularitat i d'interès estratègic del Fons, han d'anar avalats per un conveni que estipula els deures i obligacions de les dos parts firmants.

Així, s'han finançat dos projectes de 20.000€ cadascun, el primer al Col·lectiu Caminando Fronteras (aprobat el mes de maig) i el segon a l'Associació Azahara (aprobat en desembre).

Observatori de drets de les persones migrants a la ruta algeriana cap a Espanya

ENTITAT EXECUTORA: Ca-minando Fronteras

PAÍS: Espanya / Algèria

ZONA: Ruta marítima mediterrània Algèria – Balears – Llevant i Múrcia

TITULARS DE DRETS: Persones que emprenen la ruta i les seves famílies

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 20.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears, Ajuntament d'Eivissa, Consell d'Eivissa i Ajuntament de Santa Eulària des Riu.

L'Observatori és un projecte integral l'execució del qual s'articula entorn a la intervenció directa amb comunitats migrants, la investigació social i la sensibilització i incidència política. En el cas de la ruta algeriana, la feina se centra en el nivell transnacional a Espanya i Algèria, per a la millora de l'accés dels drets de la població en moviment.

Els eixos d'acció fonamentals són els següents:

- Intervenció i acompanyament en l'accés als drets de les persones migrants, víctimes de les fronteres a la ruta algeriana, i a les seves famílies. A través de línies d'assistència, es treballarà

per a minimitzar les morts i desaparicions de persones que transiten a aquesta ruta. La informació rebuda es trasllada als serveis de rescat d'Espanya i Algèria, monitoritzant si les persones en situació d'emergència varen ser rescatades o, pel contrari, han desaparegut a l'aigua i s'han trobat els seus cossos.

Al mateix temps, les conclusions del monitoreig de cadascuna de les situacions d'emergència es facilita a les famílies, detectant les que puguin necessitar un acompanyament en la recerca de la persona estimada. L'acompanyament es fa facilitant informació i també a nivell administratiu i/o legal. A més, la constant comunicació amb les famílies enforteix els seus processos d'autoorganització i enfortiment per a la defensa dels drets dels seus familiars desapareguts i els seus drets com a famílies.

- Articular accions d'incidència política i social.

Es treballarà en l'anàlisi d'obstacles i identificació de bones pràctiques que assegurin la protecció de drets de les persones migrants i les seves famílies. A través de trobades i de treball en xarxa amb actors diversos (públics i privats) comparteixen i fomentaran bones pràctiques per incidir en millores dels serveis públics que treballen amb població migrant.

Resulta fonamental dirigir aquesta feina d'incidència no només a la millora de la protecció del dret a la vida, sinó a donar resposta als processos de recerca de comunitats migrants i famílies de persones víctimes de la ruta algeriana. A un espai en què la majoria de les víctimes no son trobades, es trascendental garantir els seus drets a ser identificades i, per part de les seves famílies, a saber com i on varen morir els seus éssers estimats.

-Fomentar una ciutadania crítica i informada contra la discriminació de la població migrant que transita la ruta algeriana.

A través del web, xarxes socials, trobades, conferències... difondran un relat que posa els drets humans al centre i que denuncia els discursos de criminalització i victimització.

Construcció d'aules escolars d'emergència per a les famílies afectades pel terratrèmol de Marroc.

ENTITAT SOL·LICITANT: Associació cultural per a la cooperació al desenvolupament AZAHARA

ENTITAT EXECUTORA: Association Azahara Bni Darkoul

PAÍS: Marroc

ZONA: Marrakech. El Haouz, Ijoukak

TITULARS DE DRETS: 100 infants i 4 docents

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants (Donar suport als processos de desenvolupament sostenible als països d'origen de la població migrant).

APORTACIÓ FONDS: 20.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa, Ajuntament de Sant Antoni de Portmany i Consell de Formentera.

El projecte proposa la instal·lació ràpida i eficient d'escoles temporals a zones afectades, prioritzant les àrees on la tornada a l'escola és més urgent. Les "escoles Jaima" són construïdes amb materials lleugers però resistents i es poden muntar amb relativa facilitat, tenint un període de construcció d'una setmana. Aquesta agilitat permet atendre de manera immediata les necessitats de l'educació i proporcionar un entorn segur i cobert per als estudiants. Les escoles Jaima no només serveixen com a espais d'aprenentatge, sinó també com a refugi temporal per a aquelles persones que han perdut les seves cases. A més, es pren en consideració la higiene i la salubritat, amb la instal·lació de serveis bàsics com lavabos portàtils per abordar les necessitats sanitàries. Aquest projecte és una mesura provisional mentre es dissenya una estratègia més àmplia de reconstrucció, proporcionant un entorn més segur i estructurat per a l'educació i la vida quotidiana i permetent a la comunitat iniciar el procés de recuperació i reconstrucció de manera més organitzada.

La petició prové de les comunitats i les associacions amb les que Azahara s'ha anat reunint i coordinant des que es va produir l'emergència. En un principi es va contemplar la possibilitat de construir mòduls prefabricats però no es va autoritzar per les autoritats educatives, ja que la condició és que tot el que es faci no sigui definitiu. A més, la instal·lació de mòduls prefabricats és complicada en regions molt muntanyoses, com és el cas de la que va afectar el terratrèmol.

A partir d'aquesta condició, Azahara es va anar reunint amb diversos arquitectes de la zona fins arribar a un acord per la creació d'un prototip propi amb l'empresa local Terre Manar.

Així mateix, també s'ha acordat amb les autoritats educatives que es dotarà a les escoles amb mobiliari escolar, que va quedar destrossat després del terratrèmol.

La localització de les Jaimes es troba a Ijoukak, en concret als douars de Tagfid (20 infants), Majou (11 infants), Tanfid (20 infants), Tamast (41 infants) i Ijoukak Center (9 infants). S'ha arribat a ells a través del Ministeri d'Educació, que ha autoritzat la visita a la zona per trobar-se molt a prop de l'epicentre i estar en una zona greument afectada.

Les aules són estructures de 5x6 metres cadascuna amb una estructura robusta metàl·lica i coberta amb un material especial impermeable. La ventilació i les finestres estan adaptades a les necessitats de la zona. La il·luminació es fa mitjançant un sistema de plaques solars on també es connecta un sistema de ventiladors.

En paral·lel a aquesta acció se'n preveuen dos més:

- Reparar les habitacions del professorat afectat, que normalment prové de fora de la comuna i que viuen al costat de les escoles.
- Reparar les latrines i espais dedicats a la higiene que també han quedat en males condicions.

4. SEGUIMENT DE PROJECTES

El seguiment de l'evolució dels projectes finançats s'ha realitzat durant tot l'any, a través de dos vies principals:

- a) Revisió dels informes, de seguiment i finals, que les entitats amb projectes aprovats han presentant al Fons, seguint les bases de la convocatòria.
- b) Comunicació directa amb les ONG d'Eivissa que han presentat projectes, alguna de les seves contraparts (i executores del projecte) i amb les pròpies contraparts del Fons, a través de la cooperació directa. Aquestes trobades s'han realitzat telefònicament, per videoconferència o presencialment.

Les reunions mantingudes amb les ONG també tingueren l'objectiu de treballar els canvis inclosos en les bases de la convocatòria anual de projectes, per tal d'explicar i guiar en la part de les activitats de retorn i comunicació a Eivissa i/o Formentera.

D'altra banda, del 18 al 30 d'abril de 2023, la gerent del Fons va realitzar un viatge de seguiment a Nicaragua per visitar els projectes finançats en els últims anys, a través de la modalitat de cooperació directa, a dos entitats del país: UCOM i Asociación Tecuilcan. El viatge va permetre comprovar els resultats aconseguits a partir dels projectes implementats en el sector de subministrament d'aigua potable a comunitats rurals.

5. EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL (EpTS)

Concebem l'EpTS com un procés socio-educatiu obert i continu, que promou el desenvolupament de persones i comunitats crítiques, responsables i compromeses amb la construcció d'un món més just i sostenible, on existeixin condicions de vida digna per a tots els éssers que l'habiten.

Es tracta de fomentar les capacitats individuals i col·lectives per generar accions transformadores de la realitat local i amb perspectiva global.

Amb aquest objectiu treballem des de l'àrea d'Educació Transformadora aconstant-nos a diferents agents de la societat: d'una banda, treballant estretament amb la comunitat educativa, i de l'altra, a través de campanyes de sensibilització dirigides a la ciutadania.

5.1 TREBALL AMB LA COMUNITAT EDUCATIVA DE LES PITIÜSES

5.1.1 XARXA EDUCATIVA PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL

La **Xarxa** va ser creada en 2008 a partir d'un compromís comú d'integrar l'EpTS en la pràctica diària dels centres educatius de les Pitiüses. Actualment aglutina **9 escoles i 3 escoles** de tots els municipis d'Eivissa i Formentera, a les quals proporcionem recursos i activitats específiques,

així com un assessorament continuat per tal d'acompanyar-les en aquest procés de canvi cap a una Educació per a la Transformació Social.

5.1.1.1 MEMBRES DE LA XARXA

En 2023 s'han produït alguns canvis en el conjunt de membres de la Xarxa. D'una banda, tenim tres escoles que a l'inici del curs 2023/24 s'han donat de baixa. És el cas de CEIP S'Olivera, CEIP Puig de'n Valls i CEIP Sant Jordi que, per manca de mestres amb motivació i temps per implicar-s'hi, han decidit sortir de la Xarxa. No obstant això, podem celebrar també la incorporació de dues escoles i dos nous centres de primària. Els convenis d'entrada es van signar a l'inici del curs escolar 2022/23:

- 21 de setembre: CEIP Can Misses.
- 27 de setembre: Escoleta de Ses Païsses.
- 20 d'octubre: Escoleta de Vila i CEIP Portal Nou.

D'aquesta manera, la Xarxa acaba l'any amb un total de 12 centres educatius, de tots els municipis de les Pitiüses:

- Eivissa: CEIP Sa Joveria, CEIP Can Misses, CEIP Portal Nou i El Escoleta de Vila.
- Santa Eulària des Riu: CEIP Santa Gertrudis
- Sant Antoni de Portmany: CEIP Sant Antoni de Portmany, CC. Santíssima Trinitat i El de Ses Païsses.
- Sant Josep de sa Talaia: El Es Vedranell.
- Sant Joan de Labritja: CEIP Torres de Balàfia i CEIP Labritja.
- Formentera: CEIP El Pilar.

5.1.1.2. AGERMANAMENTS

Les escoles que formen part de la Xarxa estan agermanades amb escoles dels municipis de San Lucas i Palacagüina (Madriz, Nicaragua), on el Fons treballa en l'àmbit educatiu a través de la UCOM. Les escoles són els únics centres que, de moment, no entren dins el programa d'agermanament.

A finals de 2023, després dels canvis que s'han donat a la Xarxa, els 9 agermanaments que estan en funcionament són els següents:

- CEIP Sant Antoni de Portmany - Escuela rural de primaria José Julián Rodríguez.
- CC. Santíssima Trinitat - Instituto Público Cristo Rey.
- CEIP Santa Gertrudis - Escuela rural de primaria José Santos Zelaya.
- CEIP Torres de Balàfia - Escuela rural de primaria Cacique Diriangen.
- CEIP Labritja - Escuela rural de primaria Enmanuel Mongalo y Rubio.
- CEIP Sa Joveria - Centro Escolar Licenciado Edmundo Díaz Ríos.
- CEIP EL Pilar - Centro Escolar Nicarao.
- CEIP Can Misses – Centro Escolar Palo Blanco

- CEIP Portal Nou - Escuela rural de primaria Salvador Vílchez.

Projecte educatiu a Nicaragua

En relació amb els agermanaments, el Fons finança anualment un projecte educatiu a Nicaragua, a través de la UCOM.

El projecte aprovat durant l'any 2023 pretén contribuir a la restitució del dret a l'educació inclusiva i de qualitat, eliminant pràctiques discriminatòries i desigualtats que l'obstaculitzen, a través de la construcció d'aliances entre 12 centres educatius (agermanats amb les escoles de la Xarxa a inicis de 2023) dels municipis de Palacagüina i San Lucas (Madriz) i en col·laboració amb els Governos locals i el Ministeri d'Educació (MINED).

La proposta parteix de l'aplicació de les assignatures "Creixent en Valors" i "Drets i Dignitat de les Dones", orientades a la formació integral de l'alumnat nicaragüenc des d'un aprenentatge actiu que propiciï la interiorització, la reflexió i el pensament crític. Un aprenentatge basat en la pràctica i vivència de valors que promoguin la cultura de pau i el desenvolupament humà sostenible i amb enfocament de gènere, des de l'escola, la família i la comunitat.

Sota l'objectiu específic de col·laborar amb el MINED en la implementació d'aquestes assignatures, les principals activitats que s'han plantejat en el projecte són:

- Dinamització de l'intercanvi cultural entre els centres educatius de la Red de Centros de Cooperación (Madriz, Nicaragua) i els centres de la Xarxa Educativa per a la Transformació Social (Illes Pitiüses). S'intercanviaran treballs i experiències educatives transformadores sobre construcció de cultura de pau i sostenibilitat en contextos diferents.
- Acompanyar la formació institucional de docents, amb la modalitat de *Encuentros Pedagógicos de Interaprendizaje* (EPI). Els objectius d'aquestes trobades són l'actualització del personal docent i l'enfortiment de les seves habilitats pedagògiques, l'intercanvi d'experiències professionals i la definició conjunta de les programacions didàctiques per implementar a les aules.
- Millora de la infraestructura escolar mitjançant petites inversions en ambients i recursos educatius. Aquestes millores es valoren al llarg del curs, per la qual cosa no estan definides en el moment en què es presenta el projecte, però solen estar relacionades amb els següents aspectes: sanejament, accés a aigua, horts escolars, seguretat del centre escolar (rehabilitacions de sostres, sistemes d'electricitat, cuines, portes, finestres...), materials didàctics, equipaments de so i música, etc.

L'import aprovat ha estat de 16.900€.

Beca de formació

Dins del programa d'agermanament s'ofereix una beca de formació per al professorat de les escoles agermanades. Amb aquesta beca, un/a docent de Nicaragua o de les Illes Pitiüses viatja a l'altre país per conèixer la realitat de social i educativa dels infants i mestres, participar de l'activitat quotidiana de les escoles agermanades i fer un intercanvi d'experiències pedagògiques. L'atorgament d'aquesta beca es realitzava anualment, però va estar paralitzat

durant uns anys a causa de la pandèmia. En 2023 s'ha pogut reprendre i la mestra Patricia Roig Galdón, del CEIP Labritja (Sant Joan), ha estat seleccionada per gaudir de la beca. Al mes d'agost, durant 3 setmanes, ha estat visitant les escoles dels municipis de San Lucas i Palacagüina i a la tornada, al llarg del darrer trimestre del 2023, ha fet **xerrades a 9 centres** de la Xarxa pitiüsa, compartint la seva experiència amb la resta de professorat.

5.1.1.3. PROJECTE ANUAL DE LA XARXA

Durant el curs escolar, els centres la nostra Xarxa i les escoles agermanades de Nicaragua treballen sobre una temàtica comuna d'EpTS, triada conjuntament i relacionada amb els reptes globals actuals.

Durant els cursos 2022-23 i 2023-24, el tema escollit ha portat per títol LA VIDA AL CENTRE: PAU I JUSTÍCIA. La iniciativa ha consistit en treballar la Cultura de Pau a l'entorn de les escoles i, en el cas de la Xarxa, s'ha proposat fer-ho a través de projectes d'Aprenentatge Servei.

Projecte Curs 2022-23

Durant els mesos de gener i febrer es van realitzar **reunions de seguiment** a 9 escoles de la Xarxa per resoldre dubtes i assessorar sobre els projectes d'Aprenentatge Servei (ApS) i Cultura de Pau recentment iniciats.

El dia 15 març es va celebrar la **primera trobada de la Xarxa**, on els representants dels centres varen compartir les primeres passes dels seus projectes, les seves idees i també les dificultats que s'havien anat trobant. En aquesta reunió també es va decidir seguir treballant la mateixa temàtica durant un curs més (2023-24), per tal de donar temps i continuïtat als projectes que acabaven de començar.

El 25 de maig es va fer la **trobada final de curs**. Les escoles de la Xarxa varen explicar tot el portat a terme fins al moment en les seves propostes d'Aprenentatge Servei i Cultura de Pau, així com algunes de les accions que es plantegen per al curs vinent.

Al llarg del curs els centres han documentat el seu procés, d'una banda, amb dossiers i material gràfic que s'han enviat a les escoles agermanades de Nicaragua i, de l'altra, amb gravacions destinades a poder comunicar els seus projectes. Amb aquestes gravacions i altres pròpies del Fons hem elaborat un **vídeo-divulgatiu** per donar a conèixer totes les accions del projecte de la Xarxa durant el curs 2022-23. El vídeo es pot veure al nostre canal de YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=GlqSVDUtzU8>

Projecte Curs 2023-24

A l'inici del curs 2023/24, tal com es fa habitualment, es van realitzar reunions amb els centres de la Xarxa, per tal d'informar de totes les novetats del curs. Entre els mesos de setembre i novembre es van fer trobades amb 9 claustrs i dos comissions d'EpTS.

Intercanvi de cartes

A més, de l'enviament de projectes als centres agermanats, durant el curs 2022-23 s'ha posat en marxa un **intercanvi epistolar** entre l'alumnat d'aquestes escoles amb la idea de reforçar i fer més tangible el vincle amb Nicaragua. Una necessitat que varen manifestar alguns dels centres de la Xarxa a l'inici de curs, ja que durant els darrers cursos, la situació de pandèmia per COVID-19 havia dificultat la comunicació i l'intercanvi de projectes.

Al llarg de l'any 2023 s'han enviat un total de 318 cartes d'11 escoles de la Xarxa i han arribat 124 cartes i 56 felicitacions de Nadal de 9 escoles de Nicaragua. Cartes escrites a mà i enviades per correu postal. Valorem molt positivament aquesta experiència, que sens dubte ha servit perquè l'alumnat comenci a conèixer-se i així recuperar la sensació de proximitat entre escoles agermanades.

A més, aquesta iniciativa ha incitat també un intercanvi espontani d'imatges i vídeos gravats pels centres de Nicaragua, on el mateix alumnat es presenta i mostra la seva escola per a les seves agermanades de les Pitiüses. Aquest material l'hem rebut a través de la UCOM mitjançant correu electrònic.

Coordinació de l'agermanament i del projecte de les xarxes

La coordinació dels intercanvis d'informació i materials que comporta l'agermanament entre escoles es porta a terme mitjançant correus electrònics i missatges de WhatsApp entre les persones responsables d'educació en la UCOM i el Fons Pitiús, així com a través de reunions en línia. Durant 2023 s'han realitzat 4 reunions per videoconferència amb la UCOM amb aquesta finalitat.

5.1.2 FORMACIÓ PER A PROFESSORAT

Les formacions per a professorat que el Fons Pitiús ha ofert durant el 2023 s'han emmarcat dins de la temàtica del projecte de Xarxa "La vida al centre: pau i justícia". Es tracta de cursos oberts a tots els i les docents de les Illes Pitiüses, però amb prioritat de plaça per a professorat de centres adherits a la xarxa.

Teatre social i creació col·lectiva: eines per a una cultura de pau

Aquesta va ser la darrera formació oferta dins del curs 2022/23 i tenia com a objectiu principal proporcionar eines al professorat per a treballar la cultura de pau, a través del joc, el teatre i la creació artística col·lectiva. La docent del curs va ser Beatriz de Astorza Vergara, tècnica d'educació del Fons Pitiús i especialista en teatre aplicat a la intervenció social i educativa.

La formació va tenir una durada de 14 hores presencials i es va realitzar al Casal d'Igualtat d'Eivissa els dies 6, 13, 20 i 27 de març i 3 d'abril.

Hi van assistir 10 docents de primària i secundària de 6 centres educatius de l'illa d'Eivissa: CEIP Santa Gertrudis, IES Algarb, CEIP Buscastell, IES Sa Colomina, CEIP Sant Ferran de Ses Roques i IES Isidor Macabich. El curs va ser homologat pel Servei de Formació Homologada i Capacitació

de la Direcció General de Formació Professional i Formació del Professorat del Govern de les Illes Balears. Les 10 persones participants van complir els requisits per obtenir la certificació.

Aprenentatge Servei i Cultura de Pau: transformació social des dels centres educatius

Aquesta formació es va portar a terme durant el primer trimestre del curs 2023/24. Tenia com a objectiu principal proporcionar eines per a l'elaboració d'un projecte d'ApS que promogui la Cultura de Pau en els centres educatius. La docent del curs va ser Catalina Nebot Ríos, sociòloga i gestora de conflictes, assessora i dinamitzadora de projectes comunitaris vinculats a la Cultura de Pau i els Drets Humans.

A més, el curs va comptar amb la participació de 4 escoles de la Xarxa, que van presentar les seves experiències d'ApS portades a terme durant el curs passat: CEIP El Pilar, CEIP Can Misses, CEIP Sant Antoni i CEIP Torres de Balàfia.

La formació va tenir una durada de 8 hores presencials i es va realitzar al Casal d'Entitats de Cas Serres els dies 23 i 24 d'octubre.

La convocatòria del curs va ser tot un èxit. S'hi van preinscriure 64 persones, però se'n van haver de seleccionar 40, que era el nombre màxim de places. Finalment de les 40 admeses, van assistir al curs 38 persones de 17 centres d'infantil, primària, secundària i batxillerat de l'illa d'Eivissa (29 docents de la Xarxa i 9 d'altres centres educatius). El curs va ser homologat pel Servei de Formació Homologada i Capacitació de la Direcció General de Formació Professional i Formació del Professorat del Govern de les Illes Balears. Les 38 persones participants van complir els requisits per obtenir la certificació.

5.1.3 ACTIVITATS PER A ALUMNAT

Fins al curs 2022/23 només les activitats d'educació secundària anaven dirigides a l'alumnat de tots els centres de les Illes Pitiuses, mentre que les de primària només s'oferien exclusivament per a les escoles de la Xarxa. No obstant això, a partir del curs 2023/24 es decideix obrir tota l'oferta educativa al conjunt de centres públics i concertats d'Eivissa i Formentera, establint un període de sol·licitud prioritària per a les escoles adherides a la Xarxa.

5.1.3.1 ACTIVITATS PER A L'ALUMNAT DE PRIMÀRIA

En 2023, s'han fet un total de 60 sessions de diferents tallers i activitats que s'oferixen per a l'alumnat d'educació primària:

- **Taller- La dona al món:** 8 sessions al CEIP Can Misses
- **Taller- Consum responsable:** 4 sessions al CEIP Portal Nou
- **Taller- Pau i noviolència:** 29 sessions a les escoles CEIP Can Misses, CEIP Puig den Valls, CEIP Santa Gertrudis, CEIP Portal Nou, CEIP Sant Antoni, CC Santíssima Trinitat, CEIP Cervantes i CEIP Can Raspalls.
- **Gimcana sobre migració i refugi- "Posa't a les seves sabates":** 7 sessions al CEIP El Pilar, CEIP Sant Antoni i CC Santíssima Trinitat.

- **Taller- Comprendre les migracions:** 10 sessions al CEIP Sant Antoni, CEIP Torres de Balàfia i CC Santíssima Trinitat.
- **Taller teatral- Interculturalitat. Transformar la mirada:** 2 sessions al CC Santíssima Trinitat.

5.1.3.2 ACTIVITATS PER A ALUMNAT DE SECUNDÀRIA, CICLES FORMATIUS I BATXILLERAT

Durant tot l'any s'han realitzat un total de 25 sessions de les diferents activitats que s'ofereixen per a l'alumnat de secundària i batxillerat. Aquestes són:

- **A què diem amor? Realitats, mites i violències en les relacions amoroses:** activitat de prevenció de conductes masclistes i violentes en les relacions afectiu-sexuals. Enguany s'han realitzat 10 sessions als centres IES Algarb i IES Macabich.
- **Escape Room “Antropocè, la sisena extinció”:** Aquesta activitat es desenvolupa a la seu del Fons Pitiús. A través del joc, pretén donar a conèixer l'Agenda 2030, prendre consciència de quins són els reptes globals que enfrontem i reflexionar sobre la nostra corresponsabilitat en tot ells. Durant l'any 2023 s'han realitzat 10 sessions amb alumnat de IES Sa Colomina, IES Balàfia, IES Blancadona, IES Macabich, IES Algarb, IES Sant Agustí, IES Santa Maria d'Eivissa i IES Sa Serra.
- **Taller- Conflicte, violència i pau:** 1 sessió a l'IES Sa Colomina.
- **Taller teatral- Persones migrants. Aturem el racisme i la xenofòbia:** 4 sessions amb alumnat de l'IES Sa Colomina, IES Santa Maria d'Eivissa i Escola d'Arts d'Eivissa.

5.1.4 BIBLIOTEQUES VIATGERES A LES ESCOLES

Les Biblioteques Viatgeres **Llegim el món** i **Tatam el món**, són un recurs que oferim exclusivament a les escoles de la Xarxa per a treballar l'EpTS amb l'alumnat. Es tracta de varies seleccions de llibres infantils i juvenils de la Biblioteca del Fons, que van visitant aquests centres educatius al llarg del curs acadèmic (veure apartat 7.3.2 Biblioteques Viatgeres).

5.1.5 EXPOSICIONS

El Fons disposa de diverses exposicions que s'ofereixen com a recurs didàctic als centres educatius per a treballar l'educació per a la transformació social.

- **La dona al món**

Mitjançant fotografies i a través de la història tres dones de diferents països, aquesta mostra té com a objectiu que l'alumnat conegui i reflexioni sobre la situació dels drets de les dones a diferents llocs del món. L'exposició, que només està disponible per als centres de la Xarxa, ha estat durant el 2023 al CEIP Sa Joveria, al CEIP Sant Antoni de Portmany i al CC Santíssima Trinitat.

- **Seriosament, 25 arguments per a la pau en còmic**

Exposició, que va ser elaborada per FundiPau (Fundació per la Pau), està destinada als centres de secundària. A través de 25 làmines, il·lustrades per humoristes gràfics, ens proposa 25 idees per a construir una cultura de pau. Al gener va estar al centre concertat Santíssima Trinitat i al febrer a l'IES Sant Agustí i a l'IES Balàfia.

5.1.6 ALTRES ACTIVITATS

- **Presentació del llibre “Pau. El valor de la vida als nostres dies” de Jordi Armadans:** dins del projecte de Xarxa, enfocat en la promoció de la Cultura de Pau, el Fons Pitiús va acollir la presentació d'aquest llibre de Jordi Armadans, qui l'octubre de 2022 havia impartit un curs sobre pau i noviolència per a professorat. L'acte va tenir lloc a la Biblioteca Municipal d'Eivissa el dia 9 de març de 2023, va comptar amb la presència de l'autor i amb la presentació per part de na Fina Darder.

- **Xerrada “Igualtat i Coeducació” a l'El Es Vedranell:** el dia 23 de març, a petició de l'escoleta, el Fons participà en els “Espais Familiars” que hi tenen lloc els dijous a la tarda. Es tracta d'un espai per a xerrades i activitats amb les famílies del centre. En aquest cas vàrem oferir una xerrada sobre la importància de la coeducació des de la primera infància, oferint eines per a portar-la a terme tant en l'àmbit familiar com en l'escolar. Hi van participar quatre mares i un pare.

- **Contacontes en la Festa Intercultural del CEIP Sant Antoni de Portmany:** el 26 de març el Fons va participar en aquesta festa realitzant un contacontes per tractar la interculturalitat a través dels llibres “Em dic Asetu” i “Petita Quitxé”.

- **Visita al Veler Astral d'Open Arms:** la Direcció General de Cooperació (DGC) va organitzar l'estada del veler escolar Astral de l'ONG Open Arms a les Illes Balears. Al port d'Eivissa el veler va estar del 29 de març a l'1 d'abril, oferint la possibilitat de ser visitat pels centres educatius de la Xarxa Educativa per a la Transformació Social. El Fons Pitiús es va encarregar de donar difusió a l'activitat i coordinar les visites. Hi van participar 3 centres de la Xarxa.

- **Sessió formativa “Educació per a la llibertat”:** el dia 30 de març vàrem assistir a la sessió impartida per Open Arms dins del programa Centres Educatius per a la Ciutadania Global i Transformadora, de la DGC.

- **Dia de la Convivència al CEIP Puig d'en Valls:** Un any més, el 19 de maig el Fons va participar en aquesta jornada, juntament amb altres entitats, aportant una activitat per a realitzar amb l'alumnat del centre. Es tractava d'un joc Memory elaborat per nosaltres, sobre espècies animals i vegetals endèmiques i invasives a les Illes Pitiüses.

- **Trobada alumnat promotor de la convivència i el benestar:** el 26 de maig l'Institut per la Convivència i L'Èxit Escolar (**Convivèxit**) va celebrar aquesta Jornada dirigida a l'alumnat mediador dels centres educatius de les Pitiüses i a la qual el Fons Pitiús va ser convidat a participar-hi. Hi vàrem impartir el taller teatral “I tu de quin planeta ets?”, amb els objectius de

practicar formes de comunicació que impliquin tot el cos i no només la paraula, i de desenvolupar l'empatia i la connexió amb altres persones.

- **Viure al Sàhara. La construcció d'un estat:** Exposició fotogràfica realitzada per l'intergrup parlamentari "Pau i llibertat per al Sàhara" que recull la vivència que els representants de l'Intergrup varen tenir en visitar els campaments de refugiats del poble sahrauí a la zona de Tindouf (Algèria). L' exposició està circulant per les Illes Balears i durant el darrer trimestre del 2023 ha estat disponible per als instituts de les Illes Pitiüses. Els Fons Pitiús s'ha encarregat tant de fer la difusió pertinent, com de portar-la i muntar-la als 3 centres que l'han sol·licitat: IES Sa Colomina, IES Santa Maria i IES Sa Serra.

- **Taller al centre Betània de Càritas:** el 20 de desembre vàrem impartir *el Taller teatral-Interculturalitat: Transformar la mirada* per a un grup de 12 joves del Centre Betània.

5.2 CAMPANYA: ENFRONT DEL RACISME I LA XENOFÒBIA, ACTUAM!

Les campanyes són per al Fons una eina més d' EpTS, que pretén augmentar l'abast i la capacitat d'incidència de les accions que realitzem més enllà de l'àmbit educatiu.

Periòdicament, l'Assemblea tria una temàtica que serà tractada a partir d'exposicions, xerrades, articles en premsa, cursos o altres accions destinades a un públic divers en interessos, edat, àmbit professional, etc.

Després de 4 anys treballant en la campanya "Els ODS com a eina de transformació social", durant el darrer trimestre de 2023 el Fons Pitiús inicia una nova campanya de sensibilització, focalitzada en els drets de les persones migrants, i ho fa en col·laboració amb 4 entitats més amb seu a les Illes Pitiüses: Creu Roja Balears, Fundació Deixalles, Metges del Món Illes Balears i Càritas Diocesana de Ibiza.

Totes aquestes entitats treballam des de fa anys en la defensa dels drets humans al voltant dels processos migratoris, ja sigui des de la recepció, l'atenció i ajuda a la integració de les persones que arriben a les nostres illes, com des de l'educació i sensibilització a la població d'acollida.

Els objectius principals de la campanya són sensibilitzar sobre la realitat de les persones que es veuen forçades a migrar i col·laborar en la lluita contra el racisme i la xenofòbia, desmuntant prejudicis i falsos rumors sobre la migració i, d'una forma més àmplia sobre les persones racialitzades. Així mateix, l'objectiu últim de la campanya és contribuir a crear un espai comú de convivència i enriquiment intercultural.

La campanya, que hem anomenat "**Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!**", preveu durar un parell d'anys i incloure accions que arribin a diferents àmbits socials i sectors de la ciutadania: activitats divulgatives al carrer, jornades, activitats culturals, activisme en xarxes

socials, tallers en centres educatius i formacions a diferents sectors (institucions públiques, entitats socials, personal sanitari, forces de seguretat de l'estat i professorat).

Amb aquests propòsits, les cinc entitats fem periòdicament reunions de coordinació i organització d'activitats.

La campanya es va presentar públicament el 10 d'octubre de 2023 en una roda de premsa. Des de llavors i fins al final de 2023, s'han posat en marxa les següents accions :

- **Activitats per als centres educatius de primària i secundària** (Fons Pitiús): gimcana sobre persones refugiades i tallers sobre migració, interculturalitat i prevenció del racisme (vegeu apartat 7.1.3. Activitats per a l'alumnat)
- **9 novembre- VIII Trobada d'Agents Socials** (Cáritas)- Jornada de visibilització de la Migració i el Racisme dirigides a entitats i agents socials de l' illa d'Eivissa. El Fons Pitiús va donar suport en la difusió de la jornada i va assistir com a participant.
- **5 de desembre- Xerrada a la Fundació Deixalles:** persones usuàries de la Fundació, així com algunes voluntàries de Creu Roja van compartir les seves històries de migració amb alumnat de 4tESO de l'IES Santa Maria d'Eivissa. Des del Fons Pitiús vàrem coordinar la trobada.
- **Exposició de cartells antirumors:** 8 plafons amb imatges i textos amb dades que desmenteixen rumors i falsos discursos sobre les persones migrants. Aquesta exposició serà utilitzada al llarg de diverses accions de la campanya i estarà disponible com a recurs educatiu per a les escoles i instituts de les Illes Pitiüses. El disseny i el finançament de l'exposició ha anat a càrrec del Fons Pitiús. Les diferents entitats han aportat imatges i dades per al seu contingut.
- **18 desembre - Dia Internacional de les Persones Migrants:** Amb motiu d'aquest dia, les cinc entitats vàrem organitzar una sèrie d'activitats participatives i de sensibilització.

Al Parc de la Pau durant el matí:

- La maleta que més pesa : a càrrec de Creu Roja
- La migració per mar i l'Ajuda Humanitària: a càrrec de Creu Roja
- Exposició antirumors
- Micro obert contra els rumors: a càrrec de Fundació Deixalles
- Taules informatives de les 5 entitats

Al Casal d'Igualtat a la tarda: xerrada "El dol migratori des de dins. Perquè la història es conta amb les seves protagonistes". A càrrec de Metges del Món.

5.3. BIBLIOTECA DEL FONS

La Biblioteca del Fons Pitiús (que és d'accés lliure i ofereix servei de préstec, de consulta i d'orientació bibliogràfica) inclou llibres, revistes i material audiovisual sobre drets humans, cooperació, medi ambient, consum responsable, economia solidària, conflictes, igualtat de gènere, una secció de literatura infantil i juvenil i una de material didàctic sobre interculturalitat i educació per a la pau, ambiental, per al desenvolupament i en valors.

5.3.1 INTRODUCCIÓ D'ADQUISICIONS AL CABIB I PRÈSTECES

A partir d'aquest any 2023, totes les noves adquisicions de llibres i publicacions s'envien a l'equip tècnic de la Biblioteca Pública Insular per ser introduïts al CABIB (Catàleg Bibliogràfic de les Illes Balears), una vegada registrades a la nostra base de dades.

D'aquesta manera, a través de la web cabib.uib.es, tota la ciutadania pot conèixer quins són els títols que tenim disponibles i hi poden accedir més fàcilment.

Durant l'any s'han realitzat 50 préstecs de la Biblioteca del Fons.

5.3.2 BIBLIOTEQUES VIATGERES

El concepte de Biblioteca Viatgera neix de la idea de donar a conèixer la Biblioteca del Fons, facilitant així el seu accés a tota la ciutadania pitiüsa.

Cada any parteixen des de la nostra seu **tres seleccions de llibres**, triades específicament segons el context actual i centrades en els diferents àmbits pels quals treballem des de les àrees de Cooperació i d'Educació per a la Transformació Social.

Dues d'aquestes seleccions viatgen pels centres educatius de la Xarxa al llarg del curs escolar i una altra va visitant cada mes les biblioteques públiques de les Pitiüses.

5.3.2.1 INFORMA'T A FONS

Durant el 2023 hem posat en marxa la seva **12a edició**.

La selecció d'aquest any la formaven un total de 26 llibres, 9 contes infantils i 4 pel·lícules, amb una secció especialment ampliada sobre Cultura de Pau i Noviolència. La secció dedicada a medi ambient, transició energètica i canvi climàtic va ser la que va concentrar més títols. Altres temàtiques tractades van ser economia i consum responsable, canvi climàtic, medi ambient, ecofeminisme, igualtat de gènere, moviment de persones i educació per a la transformació social.

El recorregut d'aquesta edició ha tingut un total de 10 parades: Biblioteca de ses Figueretes, Biblioteca Marià Villangómez de Sant Francesc (Formentera), Biblioteca Municipal de Sant Antoni de Portmany, Biblioteca Pública Insular d'Eivissa, Biblioteca de Cala de Bou, Biblioteca

de Jesús, Biblioteca Municipal d'Eivissa, Biblioteca Municipal de Sant Joan de Labritja, Biblioteca de Santa Gertrudis i Biblioteca Municipal de Santa Eulària des Riu.

5.3.2.2 LLEGIM EL MÓN

Aquesta biblioteca està destinada als infants de 3 a 11 anys de les escoles la Xarxa i pretén ser un suport per a treballar temàtiques rellevants en l'EpTS com són la cura del medi ambient, la coeducació, l'educació en valors, la interculturalitat, la cultura de pau o les migracions.

Cada curs escolar es recopila una selecció de llibres diferents que componen una nova edició de *Llegim el món*, la qual anirà viatjant pels centres de primària la Xarxa Educativa per a la Transformació Social.

Durant el curs 2022-23, de gener a juny, la **11a edició** va seguir el recorregut iniciat en aquest any acadèmic, passant pels centres CEIP S'Olivera, CEIP Sa Joveria, CEIP Santa Gertrudis, CEIP Torres de Balàfia, CEIP Labritja i CC Santíssima Trinitat. Durant aquests mesos, la 10a edició també ha continuat el seu recorregut pels centres que són més recents a la Xarxa, anant al CEIP El Pilar i al CEIP Portal Nou.

A l'inici del curs escolar 2023-24 s'ha posat en marxa la **12a edició**, amb nous títols i unes seccions ampliades de contes sobre pau i sobre migracions, que és la temàtica triada per al projecte anual de la Xarxa. Durant els mesos de setembre a desembre, aquesta edició ha visitat el CEIP Labritja, el CEIP Torres de Balàfia i el CEIP Santa Gertrudis. Per la seva part, la 11a edició ha iniciat una nova ruta pels membres més joves de la Xarxa, anant a CEIP El Pilar i CEIP Portal Nou.

5.3.2.4 TATAM EL MÓN

Durant el passat curs 2022/23, va néixer aquesta nova biblioteca viatgera dirigida a les escoles.

Es tracta d'una selecció de contes per a aproximar els continguts de l'EpTS a infants de 0 a 3 anys que viatgen en un carret recorrent els centres d'Educació Infantil adherits a la Xarxa Educativa per a la Transformació Social

Els llibres organitzen en diverses categories: educació emocional, educació en valors, resolució de conflictes, interculturalitat, coeducació, educació ambiental i relació amb la natura.

Durant els mesos de gener a juny, la 1ª edició de Tatam el món ha continuat el seu recorregut per les escoles de la Xarxa, visitant l'El Can Cantó, El Ses Païsses i El Es Vedranell.

A l'inici d'aquest curs 2023-24, s'ha posat en circulació una 2a edició amb nous llibres. Entre setembre i desembre de 2023 ha visitat l'El S'Escoleta de Vila.

6. COMUNICACIÓ

Durant tot l'any 2023 s'ha continuat treballant amb l'empresa de comunicació *Sin estrés, Ibiza comunicación* (Fuera de escena Ibiza, SL) i s'han creat nous formats i continguts per seguir millorant la comunicació tant del Fons com de les seves institucions sòcies cap a la ciutadania de les Pitiüses.

6.1 PÀGINA WEB

La web principal del Fons (www.fonspitius.org) continua sent una de les eines principals per informar de la feina que es realitza durant tot l'any. Així, s'ha anat actualitzant el seu contingut de forma continuada i s'han fet algunes millores en el seu disseny.

6.2 PÀGINES WEB DE LES INSTITUCIONS SÒCIES

El 8 de novembre, a la seu del Consell d'Eivissa, els membres de l'Assemblea van presentar les noves webs que, a partir d'aquell moment, cada consell i cada ajuntament d'Eivissa i Formentera tenen per a mostrar a la ciutadania els projectes i les activitats que es porten a terme amb l'aportació que fan al Fons Pitiús de Cooperació.

La creació d'aquestes webs respon a dos objectius: d'una banda, oferir la màxima transparència a uns recursos que són públics i que, per tant, s'han de justificar. De l'altra, posar en valor l'aportació que cada institució fa al Fons per a contribuir a la construcció d'un món més just i sostenible.

L'accés a les webs és a través d'un baner instal·lat a la pàgina d'inici de cada institució: [Consell d'Eivissa Coopera](#), [Consell de Formentera Coopera](#), [Eivissa Coopera](#), [Santa Eulària Coopera](#), [Sant Josep Coopera](#), [Sant Antoni Coopera](#), [Sant Joan Coopera](#).

Cadascuna d'aquestes pàgines webs està dividida en quatre apartats, que es van actualitzant setmanalment, donant així una informació completa a la ciutadania:

- Una breu explicació de per què les entitats locals fan cooperació i com es distribueix l'aportació que cadascuna fa al Fons.
- Els projectes de cooperació que ha contribuït a finançar cada institució i el seguiment d'aquests projectes. .
- Les escoles que formen part de la Xarxa Educativa per a la Transformació Social a cada municipi i els recursos educatius que s'ofereixen als centres educatius en general.
- Les activitats comunes i les específiques que es realitzen a cada municipi (tallers, exposicions, formacions,...).

6.3 XARXES SOCIALS

Durant tot l'any s'ha continuat publicant a les tres xarxes socials on està present el Fons tota la informació relacionada amb les activitats realitzades, els projectes finançats, els acords de l'assemblea, així com qualsevol altre aspecte important.

Enguany hi ha hagut un nou increment del nombre de persones que segueixen les xarxes socials del Fons, sobretot a Instagram:

Facebook (facebook.com/fonspitius): a final d'any compta amb 1.740 persones que els agrada la nostra pàgina i 1.820 que la segueixen.

Twitter (twitter.com/fonspitius): 347 seguidors

Instagram (fonspitiusdecooperacio): 1000 seguidors

Durant tot l'any el personal de Sinestrés ha estat l'encarregat de la gestió de les xarxes socials, així com dels nous dissenys de les publicacions. El contingut a publicar és escollit i redactat pel personal tècnic del Fons.

El canal de Youtube del Fons acaba l'any amb 19 subscripcions. En 2023 s'hi han penjat 4 vídeos més sobre: la gimcana, l'escape room, els projectes anuals de la Xarxa i el curs de formació en ApS per professorat.

6.4 PUBLICACIONS

S'ha editat la *Memòria 2022* en format resumit i s'han repartit alguns exemplars. A la web es pot consultar la versió digital d'aquesta memòria i també les memòries tècniques i econòmiques completes aprovades per l'Assemblea del Fons.

6.5 MITJANS DE COMUNICACIÓ

En 2023 s'han enviat 4 notes de premsa i s'han convocat dos rodes de premsa. La primera va ser a la seu del Fons i en ella es va presentar conjuntament amb la resta d'entitats participants, la campanya "Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam! La segona va ser al Consell d'Eivissa i es van presentar les noves pàgines web de les institucions sòcies.

Aquestes comunicacions, a més d'informacions d'altres activitats realitzades, ha aparegut en els diferents mitjans locals i autonòmics: 8 publicacions en premsa escrita o digital, 3 aparicions en mitjans radiofònics i 7 als canals de televisió.

7. ESPAIS DE CONCERTACIÓ

Com és habitual en el seu funcionament, el Fons treballa de forma coordinada amb altres entitats i al costat de les institucions sòcies, creant aliances a diferents nivells (local, autonòmic, nacional i global).

7.1 FONS DE COOPERACIÓ DE LES ILLES BALEARS

El treball conjunt dels tres Fons de les Illes ha continuat estant present durant tot l'any, amb reunions periòdiques de les tres gerències per posar en comú les estratègies, així com les línies de treball que tenim, per valorar els indrets on podem complementar-nos.

La majoria d'aquestes trobades s'han realitzat per videoconferència, però també se n'ha fet una de presencial al mes de juliol, a Palma.

7.2 CONFEDERACIÓ DE FONS DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ

El Fons Pitiús és soci de la Confederació de Fons, juntament amb els altres 8 Fons de l'Estat Espanyol.

Les gerències dels 9 Fons i la coordinació tècnica de la Confederació han realitzat un total de 11 reunions. D'aquestes, 10 es van realitzar de forma telemàtica i una de forma presencial, a Barcelona.

Els dies 8 i 9 de febrer es va realitzar a Lugo el *2º Encuentro Estatal de Gobiernos Locales y Cooperación Internacional al Desarrollo*, al que hi va participar la gerent del Fons. Aquesta trobada va estar organitzada conjuntament per la Confederació, el Fondo Galego i la FEMP. La trobada va tenir com a eix central la nova llei de cooperació, que es va aprovar poc després al Congrés dels Diputats i que presenta les següents fites:

- el compromís per assolir el 0'7% l'any 2030
- el reforç de la cooperació al desenvolupament com una política pública
- el reforç del paper de la cooperació descentralitzada i dels governs locals com a pilar del sistema espanyol
- la reforma de la llei de subvencions per a la cooperació al desenvolupament internacional.

El 3 de maig es va celebrar l'assemblea anual de la Confederació, de forma telemàtica. En aquesta es va aprovar la memòria de 2022, així com el pla de treball i el pressupost de 2023.

D'altra banda, en 2023 s'ha creat una comissió de comunicació de la Confederació de Fons, en la qual participen membres del Fons Català, el Fons Mallorquí, El Fons Valencià, El Fondo Galego i el Fons Pitiús. L'objectiu principal és coordinar-nos i donar-nos suport en l'àrea de comunicació i difusió de les activitats de cada Fons, així com crear alguns productes i campanyes de comunicació de forma conjunta. Al llarg de l'any hem participat en 7 reunions per videoconferència. A partir d'octubre de 2023, el Fons Pitiús ha deixat d'assistir a les

reunions de la comissió per manca de disponibilitat, però seguim en contacte amb ella a través d'un grup de WhatsApp.

7.3 ALDA

El Fons Pitiús és soci d'ALDA (Associació Europea per a la Democràcia Local) des de 2015. Aquesta associació és una organització no governamental dedicada a la promoció del bon govern i la participació ciutadana en l'àmbit local. Dona suport a la ciutadania i a col·lectius en les seues iniciatives destinades a millorar el seu context local, tot construint ponts amb les autoritats locals per tal que el canvi sigui real.

A més, s'ha treballat de forma conjunta amb ALDA i 4 Fons de Cooperació, dins el marc de la Confederació de Fons, en el projecte DEAR, juntament amb entitats d'altres països. A inicis del 2023 vàrem conèixer que la nota conceptual presentada a la convocatòria de finals de 2022 va ser acceptada. Així, juntament amb el Fons Mallorquí, Fons Menorquí, Fons Català i Fons Gallec, s'han realitzat un total de 4 reunions per videoconferència i varies jornades de treball per col·laborar amb ALDA i les entitats dels altres països, en la redacció definitiva del projecte. Malauradament, a finals de juliol de 2023 se'ns va comunicar que finalment el projecte no havia estat aprovat.

7.4 COORDINACIÓ AMB LES INSTITUCIONS SÒCIES

El Fons manté durant tot l'any una comunicació continua amb les institucions sòcies. Durant el segon semestre de l'any, després de les eleccions locals i autonòmiques, la gerent del Fons s'ha reunit amb els nous representants de les institucions dins l'assemblea del Fons, així com amb la majoria els nous alcaldes o alcaldesses dels ajuntaments i presidents dels Consells.

A més de les reunions periòdiques de l'assemblea, s'han realitzat també altres reunions amb la presidència del Fons i altres membres de l'assemblea.

Durant l'any s'ha participat en algunes trobades organitzades per les pròpies institucions:

- Fira del Voluntariat, organitzada per l'Ajuntament d'Eivissa l'11 de febrer a la Plaça d'Antoni Albert i Nieto.
- Festival d'Altres Cinemes (FAC), organitzat per la Direcció General de Cooperació (Govern de les Illes Balears), i celebrat al Teatre Espanya de Santa Eulària des Riu el 14 d'octubre.

7.5 ÚS DEL LOCAL DEL FONS PER ALTRES ENTITATS

Amb la voluntat d'obrir el local del Fons cap a la ciutadania, es va redactar un reglament d'ús i funcionament d'aquest local, quedant a disposició d'aquelles associacions o entitats que necessitin un espai per a realitzar reunions, formacions, etc.

Durant el 2023 s'ha cedit el seu ús en diverses ocasions i per a les següents entitats:

- 5 de gener. Reunió i xerrada, organitzada per Ibiza Conciencia.
- 24 de març. Reunió de l'associació de veïns de Puig des Molins.
- 15 d'octubre. Activitats organitzades per Fashion Revolution España.
- 7-8-15-22-29 de novembre. Formació per a voluntariat de Creu Roja.
- 6-13-20-27 de novembre, 6 i 11 de desembre. Taller de Teatreteràpia per a infants víctimes de violència de gènere. Organitzat per Institut Balear de la Dona, a càrrec d'El Xiringuito Teatre.

Eivissa, 13 de març de 2024

Antònia Picó Pérez
Presidenta

Mª Dolores Penin Jardón
Secretària

Jorge Nacher Selva
Tresorer